



Kunnskapsdepartementet

Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Deres ref

Vår ref

Dato

2016/8933-JAVE

06.10.2016

Høring - Forslag til nye bestemmelser om rapportering av individdata til database for statistikk om høyere utdanning og fagskoleutdanning

Vi viser til høringsbrev av 24. august 2016.

Universitetet i Bergen har tidligere rapportert aggregerte data over studenter og ansatte til NSD. UiB er positiv til at det nå etableres en tydelig hjemmel i universitets- og høyskoleloven som gir departementet hjemmel til å kunne pålegge institusjonene å rapportere individdata til database for statistikk om høyere utdanning. UiB ser at rapportering av data om studenter og ansatte kan gi nyttig informasjon for forskningsformål og virksomhetsstyring for myndighetene og utdanningsinstitusjonene.

Ved omleggingen til innrapportering av individdata i 2011 skulle institusjonene gå over til å levere individdata over studenter med tilhørende personopplysninger. For ansattdata skulle dette skje noe senere. I forbindelse med overgangen til individdata stilte UiB, i likhet med UiO og andre institusjoner, spørsmål ved om hjemmelsgrunnlaget i personopplysningsloven for å pålegge institusjonene å levere individdata også for ansatte, var tydelig nok. I likhet med UiO tolket UiB at det var institusjonene som var behandlingsansvarlig for individdata. Institusjonene etterlyste et tydeligere rettslig grunnlag for utleveringen, samt at formaliteten måtte være på plass med databehandleravtale mellom behandlingsansvarlige institusjoner og NSD som databehandler. Med denne begrunnelse besluttet UiB høsten 2015 å ikke levere ut individdata over ansatte inntil formalitetene var avklart.

Gjeldende rett

Departementet viser til at personopplysningsloven § 8 e) er tidligere vurdert å gi tilstrekkelig hjemmel til å pålegge institusjonene å levere ut aggregerte data over ansatte og studenter. Basert på instruksjonsmyndigheten har institusjonene lagt denne vurderingen til grunn ved rapporteringen av aggregert data. Det har også vært lagt til grunn at personopplysningsloven § 8 d) i utgangspunktet gir hjemmel til å behandle personopplysninger for forskningsformål. UiB anser den foreslåtte bestemmelsen for å være en lovfesting av tidligere praksis, og er positiv til at adgangen til å behandle personopplysninger tydeliggjøres.

Det materielle innholdet i lovforslaget

Ad § 7-8 (2):

UiB viser til at det er betydelig antall studenter som passerer gjennom utdanningssystemet. Med en så stor datamengde kan det ikke utelukkes at det kan forekomme feilkilder. UiB vil stille spørsmål om det er nødvendig med det høye detaljeringsnivået på personopplysninger om studenter. Mange studenter bytter adresse etter gjennomført studieløp, og rapporterte data om adresse vil da ikke være korrekt. Under studietiden brukes epostadresse tilknyttet institusjonen, som bortfaller når studenten er ferdig ved institusjonen, og dette vil svekke muligheten til å kontakte studentene etter endt studietid i forbindelse med undersøkelser og studier. Selv om personnummer ikke kategoriseres som en sensitiv personopplysning i personopplysningsloven, er Datatilsynet likevel tydelig på at personnummer bare bør brukes når det er nødvendig for personidentifiserende grunner. UiB bruker vanligvis studentnummer, knyttet opp til personnummer, som unik identifikator i alle sammenhenger der det er nødvendig å identifisere enkeltstudenter, eventuelt sammen med fødselsdato. UiB ser at personnummer kan gi informasjon som alder og kjønn, og vil også gi departementet mulighet til å kontakte studenter og ansatte gjennom digitalpostkasse, men det bør likevel utvises varsomhet med å bruke personnummer når dette ikke er strengt nødvendig.

Ad § 7-8 (3):

UiB ser i utgangspunktet det som positivt at innrapporterte data kan brukes til forskningsformål.

UiB viser til at etter personopplysningsforskriften § 7-20 er behandling av personopplysninger som skjer i medhold av opplæringsloven eller universitets- og høyskoleloven unntatt fra konsesjonsplikten etter personopplysningsloven § 33 første ledd og fra meldeplikten etter § 31 første ledd. Denne bestemmelsen medfører blant annet at undersøkelser som gjennomføres av institusjonene som ledd i internt kvalitetssikringsarbeid med hjemmel uhl. § 6-1, er unntatt fra konsesjons- og meldeplikt. Behandling av personopplysninger etter den nye bestemmelsen vil også etter ordlyden være unntatt melde og konsesjonsplikt. UiB er kjent med at det er søkt Datatilsynet om konsesjon for DBH, og vi har fått opplyst fra NSD at konsesjonssøknaden ennå ikke er ferdigbehandlet av Datatilsynet per dags dato. UiB forutsetter at det vil bli vurdert om DBH fremdeles vil være konsesjonspliktig når rapporteringen nå blir hjemlet i universitets- og høyskoleloven, og at innholdet i eventuell konsesjon gjøres kjent til institusjonene. Det synes imidlertid mer nærliggende når rapporteringen reguleres i egen lovbestemmelse, at en tydeliggjøring av hvilke opplysninger som skal registreres og hvordan disse kan behandles reguleres i en forskrift, og vi i møte ser at forslag til forskrift sendes på høringsrunde i sektoren.

Det må legges til grunn at bestemmelsene om meldeplikt og konsesjonsplikt i personopplysningsloven og helseregisterloven vil gjelde behandling av personopplysninger for forskningsformål med hjemmel i den nye bestemmelsen i uhl. § 7-8. Det vises særlig til de tilfeller der det er til hensikt å koble store datasett fra flere registre, herunder registre som inneholder sensitive personopplysninger. UiB har tillit til at departementet og NSD, som også er personvernombud for forskning, vil ivareta personvernet til studenter og ansatte ved utlevering av data til forskningsformål.

Avsluttende bemerkninger

I forslaget punkt (4) er det slått uttrykkelig fast at det er departementet som bestemmer formålet med behandlingen, og derved er databehandlingsansvarlig. UiB er kjent med at databehandleravtale mellom Kunnskapsdepartementet og NSD ble signert 6.09.16.

UiB er fornøyd med at formalitetene nå synes å være på plass, med databehandleravtale og forslag til ny lovbestemmelse. Med bakgrunn i dette har UiB startet opp med rapportering av individdata over ansatte til NSD i høst.

Vennlig hilsen

Dag Rune Olsen
Rektor

Kjell Bernstrøm
universitetsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskrevne signaturer.